

ASBÜSiM
ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL İNOVASYON MERKEZİ

SOSYALBEN VAKFI BEYEM ATÖLYELERİ FAALİYET DEĞERLENDİRME RAPORU

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 3005 Projesi
Sivil Toplum Sektörü ve Toplumsal Etki: Sosyal Etki Değerlendirmede
Yenilikçi Model (STK-SED)

Proje No: 122G207

RAPORU HAZIRLAYANLAR

Prof. Dr. **Erdal AKDEVE**
Prof. Dr. **Çetin ÖNDER**
Dr. **Ülkü Neslihan AKTAŞ**
Arş. Gör. **Bengü ÖZTAN KÖRÜN**
Arş. Gör. **Mustafa OKAY**

Ankara, Ağustos 2025

TEŞEKKÜR

Bu çalışmanın başarıyla tamamlanmasında emeği geçen ve katkı sunan tüm kişi ve kuruluşlara en içten teşekkürlerimizi sunarız. Projemize mali destek sağlayan Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna (TÜBİTAK) ve projenin saha uygulamasının gerçekleştirilmesinde iş birliği ve desteklerini esirgemeyen SosyalBen Vakfına, Hatay Beceri ve Yetenek Merkezi (BEYEM) yöneticilerine ve personeline şükranlarımızı sunarız. Ayrıca, atölye sürecinde içtenlikle bilgi ve deneyimlerini paylaşan, çalışmamıza değerli katkılar sağlayan eğitmenlere ve tüm katılımcı çocuklara müteşekkirimiz.

YÖNETİCİ ÖZETİ

SosyalBen Vakfı, dezavantajlı bölgelerde yaşayan 7-13 yaş arası çocukların yeteneklerini keşfetmelerini ve geliştirmelerini sağlamayı amaçlayan bir sivil toplum kuruluşudur. Vakıf, çocukların sosyal sorumluluk, girişimcilik ve gönüllülük bilinçlerini güçlendirerek, yaşadıkları dünyadan sorumlu bireyler olarak yetişmelerine katkı sağlamayı temel misyonu olarak benimsemiştir. Bu misyon çerçevesinde SosyalBen, çocukların kişisel ve sosyal gelişimlerini desteklemeyi, özgüvenlerini artırmayı ve potansiyellerini ortaya çıkarmalarına olanak tanımayı kurumsal sorumluluklarının merkezine yerleştirmektedir.

SosyalBen Vakfının bu misyon doğrultusunda hayata geçirdiği Beceri ve Yetenek Merkezleri (BEYEM), özellikle taşınmalı eğitim gören veya afetlerden etkilenen çocukların akranlarıyla eşit imkanlara sahip olmasını hedefleyen çocuk dostu alanlardır. Bu merkezlerde yürütülen atölyeler çocuklara duygu yönetimi, takım çalışması, problem çözme gibi yetkinlikler kazandırmayı, onların hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını geliştirmeyi ve onlara özellikle afet sonrası süreçlerde psikososyal destek sağlamayı amaçlamaktadır. Bu atölyeler, çocukların farklı sanat, spor ve bilim dallarını deneyimlemeleri ve güvenli bir ortamda kendilerini ifade etmeleri için önemli fırsatlar sunmaktadır.

Bu rapor, TÜBİTAK tarafından desteklenen “Sivil Toplum Sektöründe Sosyal Etki Değerlendirmesi: Yenilikçi Bir Model Geliştirme” başlıklı projenin (No:122G207) bir ürünüdür. Proje, Türkiye’deki sivil toplum kuruluşlarının faaliyetlerinin sosyal etkilerini anlamaya ve değerlendirmeye yönelik, ülkenin özgün koşullarına uygun bir yaklaşım geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Bu amaç doğrultusunda, SosyalBen Vakfı ile iş birliği yapılarak, Vakfın Hatay’daki Beceri ve Yetenek Merkezinde (BEYEM) yürüttüğü atölye çalışmalarında, proje kapsamında geliştirilen değerlendirme yöntemlerinin pilot uygulaması gerçekleştirilmiştir. Bu rapor, söz konusu pilot uygulamanın bulgularını, atölye ortamındaki gözlemleri ve faaliyetlere yönelik analizleri sunmaktadır.

Rapor kapsamında, SosyalBen Vakfının atölye çalışmalarına yönelik değerlendirmeler aşağıdaki temel sorular çerçevesinde ele alınmıştır:

- Atölyelerin, çocukların kişisel gelişimlerine (özgüven, iletişim becerileri, takım çalışması vb.) nasıl katkı sağladığı,
- Atölyelerin, çocukların duygusal gelişimlerine (duygularını tanıma, ifade etme ve kontrol etme becerileri) nasıl destek olduğu,
- Atölye etkinliklerinin (oyun, spor, icat, resim) çocuklar üzerindeki etkileri,
- Atölye ortamının ve olanaklarının iyileştirilmesi için hangi adımların atılması gerektiği,
- SosyalBen Vakfının çocukların sosyal ve kişisel gelişimine yönelik hedeflerine ne kadar ulaşıldığı,
- Değerlendirme sürecinde yaşanan zorluklara yönelik somut ve uygulanabilir çözüm önerileri

Değerlendirme ve Öneriler

Proje kapsamında, SosyalBen Vakfı Hatay BEYEM atölyelerinde gerçekleştirilen gözlemler, anket çalışmaları ve eğitmen görüşmeleri; atölyelerin genel işleyişi, katılımcı deneyimleri ve sunulan etkinliklerin değerlendirilmesine dair önemli bulgular sağlamıştır. Bulgular, atölyelerin çocuklar için son derece pozitif, eğlenceli ve güvenli bir deneyim ortamı yarattığını tutarlı bir şekilde göstermektedir. Değerlendirmeler, atölyelerin özellikle çocukların özgüveni, duygularını ifade etme ve akranlarıyla iletişim kurma becerileri gibi kişisel ve sosyal gelişim alanlarında pozitif etkiler yarattığına işaret etmektedir. Bununla birlikte, çalışmanın en temel metodolojik zorluğu, katılımcı devamlılığındaki değişkenlik olmuş; bu durum, atölye etkisinin istatistiksel olarak kesin bir şekilde ölçülmesini sınırlandırmıştır.

Bu zorluğa rağmen, yapılan betimsel analizler atölyelere tam katılım gösteren çocukların özgüvenlerinde belirgin bir artış yaşandığını ortaya koyarak, programın potansiyel etkisinin devamlılıkla arttığına dair güçlü bir eğilim sunmaktadır. Atölyelerin en ayırt edici başarısı, çocukların kendilerini yargılanma korkusu olmadan ifade edebildikleri pozitif ve destekleyici öğrenme ortamıdır.

Bu çerçevede hazırlanan rapor, SosyalBen BEYEM atölyelerinin mevcut güçlü yanlarını ve gelişim fırsatlarını detaylı bulgularla ortaya koymaktadır. Raporun devamında bu bulgular analiz edilecek ve sonuç bölümünde; katılımcı devamlılığını artırma, eğitmen gözlemlerini sistematikleştirerek iç öğrenme süreçlerini güçlendirme ve gelecekteki etki değerlendirme çalışmalarının metodolojik temelini sağlamlaştırma gibi konularda somut öneriler sunulacaktır.

Programın Temel Gücünün Korunması ve Geliştirilmesi

Değerlendirme bulgularının da işaret ettiği üzere, atölyelerin en ayırt edici başarısı, çocuklara sunulan pozitif, destekleyici ve katılıma teşvik eden öğrenme ortamıdır. Çocukların kendilerini yargılanma korkusu olmadan ifade edebildikleri bu atmosfer, programın en değerli varlığıdır ve gelecekteki tüm program tasarımlarının merkezinde kalmaya devam etmesi büyük önem taşımaktadır.

Katılımcı Devamlılığının Desteklenmesi

Bulgular, programın yarattığı pozitif etkinin, katılımcıların atölyelere düzenli katılımıyla doğru orantılı olduğunu göstermektedir. Hedef kitlenin sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel koşulları ile eğitim modeli göz önünde bulundurularak çocukların farklı dönemlere yayılan düzenli katılımı temel alınarak değerlendirme çalışmaları gerçekleştirilebilir.

Değerlendirme Süreçlerinin Güçlendirilmesi

- Gelecek Değerlendirmeler İçin Veri Altyapısı: Gelecekteki etki değerlendirme çalışmalarının daha sağlam metodolojik temellere oturtulması için veri toplama süreçlerinin iyileştirilmesi, programın yarattığı değerli değişimi daha görünür ve kanıta dayalı kılacaktır.

BÖLÜM 1. SOSYALBEN VAKFI VE ATÖLYE ÇALIŞMALARI

1.1. SosyalBen Vakfının Temel İlkeleri ve Faaliyet Alanları

Sosyal benliğinin ve yeteneklerinin farkında güçlü nesillerden oluşan bir toplum hayaliyle ilerleyen SosyalBen Vakfı, çalışmalarında dezavantajlı bölgelerde yaşayan ve taşınmalı eğitimde öğrenim gören 7-13 yaş aralığındaki çocuklara odaklanarak çocukların sosyal gelişim ve sosyal kimliklerini desteklemeyi, onların ufuklarını genişleterek özgüvenlerini güçlendirerek daha mutlu bireyler olarak yetişmelerine katkıda bulunmayı, paylaşım ve toplumsal yaşam bilinci kazanmalarını desteklemeyi ve tüm bunların sürekliliğini sağlamayı hedeflemektedir.

SosyalBen Vakfının temel ilkeleri, ufku ve amacı doğrultusunda aşağıdaki gibidir:

- Dünya Vatandaşlığı: Vakıf, zaman ve mekândan bağımsız olarak gerçekleştirdiği yerel çalışmaların yanında uluslararası çalışmalar yürütmekte, dünyadaki sorunları önemseyerek evrensellik ilkesini benimsemektedir.
- Farklılıklara Saygı: Din, dil, ırk, etnik köken farklılıklarını gözetmeden ihtiyaç doğrultusunda dünyanın her noktasındaki çocuklarla çalışmalar yürüterek, dünyanın farklılıklarla daha güzel olduğuna inanmaktadır.
- Gönüllülük: Çalışmalarını üniversite öğrencisi topluluk gönüllüleriyle zamanı mekânı aşarak dijital ortamda uzmanlıklarını toplumsal fayda ile buluşturan, her yaştan e-Gönüllüleri ile birlikte tamamen gönüllülük ilkesiyle gerçekleştirmektedir.
- Şeffaflık: Gönüllülerin, destekçilerin ve kamuoyunun projeler ve çocuklar üzerindeki etkilerini görebilmeleri için yapılan tüm çalışmaları ve bütçe planlarını açıkça paylaşmaktadır.
- Sosyal Girişimcilik: Yapılan projelerin sürdürülebilirliğini sağlamak için gelir modelleri oluşturarak daha çok çocuğa ulaşabilecek bağımsız bir bütçe modeli oluşturmayı hedeflemektedir.
- Toplumsal Fayda: Yapılan çalışmalarla hayata değer kazandırmayı hedefleyerek projelerin sonunda topluma sağlanacak değerleri gözetmektedir.
- Sürdürülebilirlik: Projelerin çıktılarını ve devamlılığını önemseyerek; toplumsal etkinin, faaliyetlerin ve bütçenin devamlılığını sağlayacak çalışmalar yapmaktadır.

Vakıf, “Saha Çalışması” adını verdiği etkinliklerle, belirli bir süre boyunca çocukların yeteneklerini keşfetmeleri, kendilerini tanımaları ve özgüven kazanmalarını hedefler. Bu çalışmalar Türkiye’de dezavantajlı ve taşımali eğitim yapılan bölgelerin yanı sıra afetlerden etkilenen bölgelerde de yürütülmektedir.

1.2. Hatay Beceri ve Yetenek Merkezi (BEYEM) ve Atölyeleri

SosyalBen Beceri ve Yetenek Merkezi (BEYEM), özellikle taşımali eğitimde öğrenim gören, akranlarıyla eşit imkânlara sahip olmayan veya afetlerden etkilenen çocuklar için fiziksel ve sosyal aktivitelere düzenli erişim sağlamayı ve psikososyal destek sunmayı amaçlayan çocuk dostu bir gelişim merkezidir. Bu pilot çalışmanın yürütüldüğü Hatay BEYEM, 6 Şubat 2023 depreminden etkilenen bölgedeki çocukların fiziksel ve sosyal beceri kayıplarını önlemek ve iyileşme süreçlerine katkıda bulunmak adına önemli bir görev üstlenmektedir.

Güvenli, eğitici ve çocuk dostu bir ortam sunan BEYEM, SosyalBen Vakfının uzun süreli atölye çalışmalarını 7-13 yaş aralığındaki çocuklarla buluşturduğu bir merkezdir. BEYEM, çocuklara problem çözme, kendini ifade etme, özgüven geliştirme ve birbirlerinden öğrenme fırsatları sunmakta; alanında uzman kişiler tarafından hazırlanan okul sonrası atölye çalışmaları ile çocukların oyun, spor, icat ve resim alanlarında beceriler kazanmasına destek olmaktadır. Bu pilot çalışma kapsamında, Hatay'da bulunan Beceri ve Yetenek Merkezi seçilmiş ve bu merkezdeki oyun, spor, icat ve resim atölyeleri değerlendirilmiştir.

BÖLÜM 2. DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ

Bu bölümde, SosyalBen Vakfının Hatay Beceri ve Yetenek Merkezinde (BEYEM) yürüttüğü atölye çalışmalarına yönelik pilot değerlendirme çalışmasının yöntemsel çerçevesi sunulmaktadır. Başlangıçta Sosyal Etki Değerlendirmesi (SED) modeline dayalı olarak planlanan çalışma, sahadaki pratik koşullar ve Vakfın temel ilkeleri doğrultusunda uyarlanmıştır. Bu bağlamda, bu bölümde sırasıyla çalışmanın kapsamı, araştırma tasarımı ve karşılaşılan sınırlılıklar, örneklem yapısı, veri toplama araçları ve analiz süreci ele alınmaktadır.

2.1. Araştırma Kapsamı, Tasarımı ve Uygulama Süreci

Bu değerlendirme çalışması, SosyalBen Vakfının Hatay'daki bir konteyner kentte bulunan Beceri ve Yetenek Merkezinde (BEYEM), 23 Eylül-1 Kasım 2024 tarihleri arasında gerçekleştirdiği atölye faaliyetlerini kapsamaktadır. Söz konusu merkez, çalışmanın saha planlama aşamasının yaz dönemine denk gelmesi sebebiyle, bu dönemde aktif olan atölyeler arasından zamanlama ve içerik uygunluğu dikkate alınarak pilot uygulama olarak belirlenmiştir.

Bu çalışma, başlangıçta yarı-deneyssel bir tasarıma yakın olarak, atölyeye katılan bir deney grubu ile atölyeye katılmayan bir kontrol grubunun karşılaştırılması şeklinde planlanmıştır. Ancak SosyalBen Vakfının "kimseyi geride bırakmama" ilkesi ve faaliyetin doğası gereği, BEYEM'e katılan çocukların kontrol ve deney gruplarına kura ile ayrılması mümkün olmamıştır. Bu nedenle, müdahalenin etkisini en net şekilde gösterecek olan kontrol gruplu tasarımdan vazgeçilmiştir. Bunun yerine, tek bir katılımcı grubu üzerinde öncesi ve sonrası ölçümlerle karşılaştırma yapılmasına dayalı bir yaklaşım benimsenmiştir.

2.2. Örneklem, Veri Toplama ve Analiz

Yukarıda belirtilen kısıtlar doğrultusunda, araştırmada olasılıklı örnekleme ile seçim yapılamamıştır. Aynı zamanda atölyelere katılım gönüllülük esasına dayandığı için örneklem, olasılıklı olmayan yöntemlerden amaçlı örneklem tekniğiyle oluşturulmuştur.

Çalışmada anket tekniği ve yapılandırılmış gözlem olmak üzere iki farklı yöntemle veri toplanmıştır. Değerlendirmede kullanılan anketin ölçekleri, Vakfın kurumsal dokümanları ve atölye saha kitapçıkları incelenerek belirlenmiştir. Bu incelemelerde öne çıkan duygu yönetimi, empati gelişimi, özgüven gelişimi, iletişim becerileri, takım çalışması ve hayal gücü gelişimi gibi kavramların ölçülebilir hale getirilmesi (operasyonelleştirilmesi) amacıyla bir anket geliştirilmiştir. Anket maddelerinin oluşturulması sürecinde beş farklı araştırmacı görev almış, geliştirilen taslak sorular ayrıca Vakıf çalışanları ve atölye eğitmenlerinin görüşlerine sunulurken nihai hale getirilmiştir. Geliştirilen ankete ilişkin detaylar Ek-1'de sunulmuştur.

Atölyelerin etkisinin değerlendirilmesi amacıyla üç farklı anket çalışması tasarlanmıştır. Bu anketlerden ikisi atölyelere katılan çocuklara yönelik öncesi ve sonrası anketleri, diğeri ise eğitmenlerin değerlendirmelerini almak üzere hazırlanan bir eğitmen anketi olarak kurgulanmıştır. Çocuklara uygulanacak anketlerle, atölye öncesi durum tespiti yapmak ve atölyeler tamamlandıktan sonra aynı anketleri tekrar uygulayarak olası değişimleri karşılaştırmalı olarak incelemek hedeflenmiştir. Hedef kitlenin 7 ila 13 yaş arasında olduğu için çocukların kendi bildirimlerini desteklemek ve daha derinlemesine bir bakış açısı kazanılması adına atölyede görevli eğitmenlerin her bir çocuğun gelişimini değerlendireceği ayrı bir anket çalışmasının yapılmasına karar verilmiştir.

SosyalBen Vakfının faaliyetlerine katılıma yönelik merkezi bir başvuru ve kabul sistemi bulunmamaktadır. Bu durum, Vakfın çalışma misyonu ve hedef kitlesinin yaş aralığıyla doğrudan ilişkilidir. SosyalBen Vakfı, bireylere yönelik açık bir çağrıda bulunmamakta; Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullar veya yerel topluluklar aracılığıyla çocuklara ulaşmaktadır. Bu pilot çalışma kapsamında da katılımcıların atölyelere katılımı için öncelikle çalışmanın yürütüldüğü Hatay BEYEM'in bulunduğu konteyner bölgesine yakın okullarla irtibata geçilmiş, ardından da bölgede yaşayan ailelerle görüşülmüştür. "Kimseyi geride bırakmama" yaklaşımını benimseyen Vakıf, her çocuğun yaşını göz önünde bulundurarak atölye çalışmalarına katılımını teşvik etmiş ve hiçbir çocuğun dışarıda kalmamasını amaçlamıştır.

Proje araştırmacıları içerisinde çocuk gelişimi ve psikolojisi konusunda uzman kişi olmaması sebebiyle, anketlerin uygulanması aşamasında SosyalBen Vakfından destek alınmasına karar verilmiştir. BEYEM atölyelerinde görev alan eğitmenlerin tamamının öğretmenlik bölümlerinden mezun olması, onların uzmanlıklarından faydalanmayı uygun kılmıştır. Anket uygulayacak eğitmenlere, veri toplama sürecinin standartlarını sağlamak amacıyla çevrim içi bir eğitim verilmiştir. Bu eğitimde, anketlerin genel yapısı, amacı, çocuklara soruların nasıl yöneltileceği ve yanıtların nasıl işaretleneceği gibi konular detaylandırılmıştır.

Çocukların yaşlarının küçük olması nedeniyle anket çalışmaları (öncesi ve sonrası), her atölye eğitmeninin yardımlarıyla yürütülmüştür. Atölye eğitmenleri, kendi atölyelerindeki çocuklara anket sorularını birebir ve sessiz bir odada sesli olarak okumuş, çocuklardan aldıkları cevaplara göre anket formlarını kendileri doldurmuşlardır. Veri toplama sürecinde tutarlılığı sağlamak amacıyla hem ön anketlerde hem de son anketlerde aynı yöntem izlenmiştir.

Anket uygulamasının sonuçlarını değerlendirirken dikkate alınması gereken bazı önemli kısıtlılıklar bulunmaktadır. İlk olarak, katılımcıların 7-13 yaş aralığında olması, anketleri anlama ve eksiksiz yanıtlama konusunda zorluklara yol açmıştır. İkinci olarak, atölyelerin küçük metrekareli konteynerlerde yapılması, fiziki koşulları ve dolayısıyla aynı anda katılabilecek öğrenci sayısını sınırlandırmıştır. Son olarak, bu yaş grubunun doğası gereği öğrencilerin atölyeye katılım sıklığı veri toplanmasını güçleştirmiş ve ankete katılım sayısını düşürmüştür. Bu faktörler, hem ulaşılan toplam öğrenci sayısını hem de toplanan verinin bütünlüğünü doğrudan etkilemiştir.

Veri analizi karşılaşılan metodolojik sınırlılıklar (kontrol grubunun olmaması, örneklemin küçüklüğü, ön-son test anketlerini eksiksiz tamamlayan katılımcı sayısının azlığı vb.) göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Bu durum, başlangıçta planlanan bazı standart istatistiksel testlerin güvenilir sonuçlar üretmesini engellediği için analizde nedensellik gösterme hedefinden ziyade betimsel bir analiz yaklaşımı benimsenmiştir. Bu kapsamda analiz, iki temel adımda yürütülmüştür. Atölyelere katılan grupların atölye öncesi ve sonrası verileri karşılaştırılarak potansiyel değişim eğilimleri incelenmiş ve hangi alanlarda bir gelişim yaşandığına dair bulgular ortaya konulmuştur. Ayrıca katılımcıların atölye sonrası memnuniyet bildirimleri ve eğitmenlerin her bir öğrenci için yaptığı gözlemsel değerlendirmeler analiz edilerek atölye deneyiminin niteliği incelenmiştir.

BÖLÜM 3: ATÖLYE BULGULARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde, SosyalBen BEYEM atölyeleri değerlendirme çalışması kapsamında toplanan anket ve gözlem verilerinden elde edilen bulgular detaylı olarak sunulmaktadır.

3.1 Atölye Öncesi Tutum, Beceri ve Farkındalık Düzeyleri

Bu bölümde, SosyalBen Vakfının Hatay BEYEM atölyelerine katılan çocukların başlangıç noktasındaki profillerini anlamak amacıyla atölye öncesi anket verileri incelenmektedir. Bu analizin temel amacı, katılımcı grubun bir portresini çizmek, çocukların atölyelere hangi temel tutum ve beceri seviyeleriyle başladıklarını betimlemek ve potansiyel gelişim alanlarına dair bir ön fikir edinmektir. Analiz, projenin sınırlı örneklem büyüklüğü göz önünde bulundurularak yorumlanmalıdır. Atölye çalışmalarına toplam 28 çocuk katılım sağlamıştır.

Tablo 1. Katılımcıların Yaş ve Katılım Gün Sayısı

	<i>Ortalama</i>	<i>Minimum</i>	<i>Maksimum</i>
<i>Yaş</i>	10.89	8	13
<i>Katılım Sağlanan Gün Sayısı</i>	12.07	2	18

“Katılım Sağlanan Gün Sayısı” verisindeki geniş dağılım (2 günden 18 güne), katılımcı devamlılığının önemli bir zorluk olabileceğine işaret etmektedir. Bu durum, atölyelerin etkisini değerlendirirken dikkate alınması gereken metodolojik bir sınırlılıktır.

Aşağıdaki çalışmada, çocukların atölyelere başlamadan önceki tutumları ve algıları, anket sorularına verdikleri yanıtların ortalamaları (3=Evet, 2=?, 1=Hayır) üzerinden incelenmektedir.

Tablo 2. Temalara Göre Atölye Öncesi Ortalama Puanların Betimleyici Analizi

<i>Tema / Soru</i>	<i>Ortalama Puan (1-3 Ölçeği)</i>
İlgi ve Motivasyon	
<i>İlgili atölye¹ etkinliğini yapmaktan hoşlanırım</i>	3.00
<i>İlgili atölyedeki yeteneklerimi geliştirmek isterim</i>	2.96
Duygu Yönetimi	
<i>Etkinlik sırasında duygularımı açıkça ifade edebilirim</i>	2.58
<i>Etkinlik sırasında duygularımı kontrol edebilirim</i>	2.25
Çocuk Hakları	
<i>Çocukların daha iyi korunması gerektiğini düşünüyorum.</i>	2.71
<i>Çocukların özel hakları olduğunu düşünüyorum</i>	2.70
Empati Gelişimi	
<i>Etkinlik sırasında arkadaşlarımla duygularını önemserim</i>	2.45
<i>Etkinlik sırasında arkadaşlarımla fikirlerini dinlerim</i>	2.56
Özgüven Gelişimi	
<i>İlgili atölye konusunda kendime güvenirim</i>	2.86
İletişim Becerileri	
<i>Etkinlik sırasında arkadaşlarımla iyi iletişim kurabilirim</i>	2.86
<i>Etkinlik sırasında birbirimizi karşı saygılı olmalıyız.</i>	2.84
Takım Çalışması	
<i>Etkinlik sırasında takım çalışmasını tercih ederim.</i>	2.46
Gönüllülük	
<i>İhtiyacı olan kişilere severek yardım ederim</i>	2.92
Hayal Gücü Gelişimi	
<i>Etkinlik sırasında hayal gücümü kullanırım</i>	2.82
<i>Etkinlik sırasında yeni fikirleri uygulamayı severim.</i>	2.92
Diğer Özel Kazanımlar	
<i>Kadın ve erkeğin eşit olduğunu düşünüyorum</i>	2.80
<i>Engelli insanların zorluk yaşadığını biliyorum</i>	2.17

¹ Anketler, her atölye için farklı sayıda soru içermekle birlikte, 17 adet ortak temel soruya dayanmaktadır. Tabloda yer alan ifadeler, bu ortak soruların genelleştirilmiş halidir. Her bir ifade, ilgili atölyenin bağlamına göre özelleştirilmiştir. Örneğin, "İlgili atölye etkinliğini yapmaktan hoşlanırım" ifadesi, Oyun Atölyesi için "Oyun oynamaktan hoşlanırım", Spor Atölyesi için "Spor yapmaktan hoşlanırım", Resim Atölyesi için "Resim yapmaktan hoşlanırım" ve İcat Atölyesi için "İcat/deney yapmaktan hoşlanırım" olarak düzenlenmiştir. Benzer bir uyarılama, diğer tüm ortak sorular için de yapılmıştır.

Atölye öncesi anket sonuçları, etkinliklere başlayacak olan çocukların mevcut tutum, bilgi ve becerileri hakkında önemli bir başlangıç noktası sunmaktadır. Tablo 2'ye bakıldığında atölyelere katılan çocukların "İlgi ve Motivasyon" başlığına yönelik tutum puanlarının başlangıçta dahi en üst seviyede olduğu görülmektedir. Bu durum çocukların atölyeleri ilgi alanlarına göre seçtikleri ("İlgili atölye etkinliğini yapmaktan hoşlanırım" 3.00/3.00) ve bu alandaki yeteneklerini geliştirmeye çok açık olduklarını ("İlgili atölyedeki yeteneklerimi geliştirmek isterim" 2.96/3.00) göstermektedir. Ayrıca "Özgüven Gelişimi" başlığının ortalama puanına bakıldığında (2.86/3.00) katılacakları atölyenin etkinliklerinde kendilerine güvendikleri görülmektedir. Bu yüksek başlangıç seviyesi, katılımcıların atölyelere zaten güçlü bir içsel motivasyon ve istekle geldiklerini göstermektedir. Öte yandan bu durum, atölyelerin bu alanlardaki ek etkisini ölçmeyi zorlaştıran bir "tavan etkisi" yaratabilir. Dolayısıyla, atölyelerin bu alandaki temel işlevi, bu duyguları sıfırdan yaratmaktan çok, mevcut güçlü motivasyonu ve değerleri pekiştirmek ve onlara somut bir uygulama alanı sunmak olarak yorumlanabilir.

Analizdeki diğer kritik bulgulardan biri, çocukların sosyal ve duygusal beceriler alanında belirgin bir gelişim potansiyeli taşımasıdır. Özellikle "Duygusal Yönetim" ("Duygularımı kontrol edebilirim" 2.25/3.00), "Empati Gelişimi" ("Arkadaşlarımla duygularını önemserim" 2.45/3.00) ve "Takım Çalışması" ("Takım çalışmasını tercih ederim" 2.46/3.00) başlıklarındaki puanların diğer temalara kıyasla daha düşük olması, atölyeler için önemli bir gelişim ve etki alanı olduğuna işaret etmektedir.

Bulgular arasındaki en dikkat çekici sonuç ise "Engelli insanların zorluk yaşadığını biliyorum" ifadesinin aldığı puandır (2.17/3.00). Bu puanın kararsızlığı ifade eden 2.00 sınırına çok yakın olması, çocukların bu konuda olumsuz bir tutumdan ziyade, belirgin bir bilgi ve farkındalık eksikliği yaşadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Özetle, SosyalBen atölyelerinin ilgi, motivasyon ve özgüveni halihazırda yüksek ancak duygusal yönetim ve empati gibi sosyal becerilerde ve özellikle engellilik farkındalığı konusunda belirgin gelişim potansiyeli taşıyan bir çocuk grubuyla yürütüldüğüne işaret etmektedir. Bu başlangıç profili, atölye deneyiminin ve program sonunda gözlemlenecek değişimlerin değerlendirilmesi için önemli bir bağlam sunmaktadır.

3.2. Atölye Sonrası Tutum, Beceri ve Farkındalık Düzeylerinin Değişimi

Atölye deneyiminin katılımcıların tutum ve becerilerinde yarattığı potansiyel değişimleri anlamak amacıyla, atölye öncesi ve sonrası anket verilerini karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Analize geçmeden önce, örneklem sayısının azlığı ve katılımcı devamlılığındaki düşüklük nedeniyle sınırlı veri toplandığı hatırlanmalıdır. Bu nedenle, bu bölümdeki analiz, her iki anketi de tamamlayan daha küçük bir alt örneklemeye dayanmaktadır ve bulgular, istatistiksel olarak kesin nedensel sonuçlar çıkarmaktan ziyade, atölye deneyiminin katılımcılar içinde yaratmış olabileceği eğilimleri tanımlama amacını taşımaktadır.

Bu analizde, hem atölye öncesi hem de atölye sonrası anketi yanıtlayan 13 çocuğun ortalama puanlarındaki değişimler gösterilmektedir. Bu nedenle, Tablo 3'te yer alan temalara ilişkin atölye öncesi anket ortalama puanları, Tablo 2'deki atölye öncesi anket ortalama puanlarından farklılık gösterebilir.

Aşağıdaki tablo, temalardaki ortalama puanları (1=Hayır, 2=?, 3=Evet) özetlemektedir. Her bir tema için analize dahil olan katılımcı sayısının (N) düşüklüğü, bulguların yorumlanmasında azami dikkat gösterilmesini gerektirmektedir.

Tablo 3. Temalara Göre Atölye Öncesi ve Sonrası Ortalama Puanların Betimleyici Analizi (Not: Analiz, N=13 katılımcının eşleştirilmiş verilerine dayanmaktadır.)

Tema / Soru	Öncesi Ortalama Puan (1-3 Ölçeği)	Sonrası Ortalama Puan (1-3 Ölçeği)
İlgi ve Motivasyon		
İlgili atölye ¹ etkinliğini yapmaktan hoşlanırım	3.00	3.00
İlgili atölyedeki yeteneklerimi geliştirmek isterim	3.00	2.92
Duygu Yönetimi		
Etkinlik sırasında duygularımı açıkça ifade edebilirim	2.35	2.54
Etkinlik sırasında duygularımı kontrol edebilirim	2.28	2.79
Çocuk Hakları		
Çocukların daha iyi korunması gerektiğini düşünüyorum.	2.90	2.83
Çocukların özel hakları olduğunu düşünüyorum	2.83	3.00
Empati Gelişimi		
Etkinlik sırasında arkadaşlarımla duygularını önemserim	2.28	2.75
Etkinlik sırasında arkadaşlarımla fikirlerini dinlerim	2.54	2.83
Özgüven Gelişimi		
İlgili atölye konusunda kendime güvenirim	2.88	2.63
İletişim Becerileri		
Etkinlik sırasında arkadaşlarımla iyi iletişim kurabilirim	2.50	2.75
Etkinlik sırasında birbirimizi karşı saygılı olmalıyız.	2.75	3.00
Takım Çalışması		
Etkinlik sırasında takım çalışmasını tercih ederim.	2.83	2.21
Gönüllülük		
İhtiyacı olan kişilere severek yardım ederim	2.83	3.00
Hayal Gücü Gelişimi		
Etkinlik sırasında hayal gücümü kullanırım	2.83	2.75
Etkinlik sırasında yeni fikirleri uygulamayı severim.	2.88	2.92
Diğer Özel Kazanımlar		
Kadın ve erkeğin eşit olduğunu düşünüyorum	3.00	3.00
Engelli insanların zorluk yaşadığını biliyorum	1.96	2.50

Sınırlı örneklem büyüklüğüne rağmen veriler, atölyelerin belirli alanlarda pozitif yönlü değişimler yaratma potansiyeli taşıdığına dair bazı ipuçları sunmaktadır. Tablo 3'e bakıldığında atölyelerin çocukların özellikle sosyal ve bireysel gelişimleri konusunda önemli bir pozitif değişim yarattığı görülmektedir. "Engelli insanların zorluk yaşadığını biliyorum" ifadesindeki puanın 1.96'dan 2.50'ye yükselmesi, atölyelerin çocukları "bilmeme/kararsızlık" durumundan bir "farkındalık" seviyesine taşıdığı şeklinde yorumlanabilir. Ayrıca "Duygu Yönetimi" ve "Empati Gelişimi" başlıklarına bakıldığında çocukların bireysel ve sosyal tutum ve becerilerinin geliştiği görülmektedir. Bu bulgular, atölyelerin özellikle soyut kavramları (farkındalık, empati, duygu kontrolü) 7-13 yaş grubunun anlayabileceği ve içselleştirebileceği etkinliklerle somutlaştırabildiği şeklinde yorumlanabilir.

Atölyeler, çocukların zaten yüksek olan temel insani ve sosyal değerlerini korumuş ve en üst seviyeye taşımıştır. "Kadın ve erkeğin eşit olduğu" (3.00), "Çocukların özel hakları olduğu" (3.00), "Saygılı olmak gerektiği" (3.00) ve "Yardımseverlik" (3.00) gibi ifadelerin tavan puana ulaşması, program ortamının bu pozitif değerleri başarıyla pekiştirdiği söylenebilir.

Atölye öncesi analizde de tespit edilen "tavan etkisi" bu karşılaştırmada da kendini göstermektedir. Başlangıçta zaten çok yüksek ortalamalara sahip olan "yardımseverlik" ve "çocuk hakları farkındalığı" gibi temel değerlerde gözlemlenen değişim oldukça sınırlıdır. Bu durum, bir başarısızlık olarak değil, atölyelerin bu alanlardaki rolünün bu değerleri sıfırdan yaratmak yerine var olan güçlü değerleri pekiştirmek olduğu yönündeki yorumu desteklemektedir.

"Etkinlik sırasında takım çalışmasını tercih ederim" ifadesindeki puanın 2.83 gibi yüksek bir seviyeden 2.21'e düşmesi, dikkat çekicidir. Bu durum, bir başarısızlıktan ziyade çocukların atölye öncesindeki "takım çalışması" algısının, atölye sürecindeki gerçek deneyimlerle (örn: anlaşmazlıklar, uzlaşma zorunluluğu, farklı fikirler) değişmiş olabileceğini düşündürmektedir. Çocuklar, takım çalışmasının her zaman kolay ve eğlenceli olmadığını yaşayarak öğrenmiş olabilirler. Ayrıca "İlgili atölye konusunda kendime güvenirim" puanındaki düşüş (2.88'den 2.63'e), takım çalışmasındaki düşüşle bağlantılı olabilir. Bu durum, özellikle 7-13 yaş gibi sosyal karşılaştırmaların yoğun olduğu bir dönem için doğal bir süreç olarak yorumlanabilir.

Özetle, atölye analizleri, programın çocukların sosyal ve bireysel gelişiminde önemli pozitif etkiler yarattığını göstermektedir. Özellikle engellilik farkındalığı, duygu yönetimi ve empati gibi alanlarda somut ve anlamlı gelişimler gözlenirken, çocukların mevcut güçlü insani değerleri (eşitlik, saygı, yardımseverlik) başarıyla pekiştirilmiştir.

3.3. Atölye Deneyiminin Değerlendirilmesi

Bu bölümde atölye süreci ve bu süreçteki deneyimler ele alınmaktadır. Bu değerlendirme, çocukların atölye sonrası anketlerdeki memnuniyet ve deneyim

algıları ve eğitimcilerin her bir çocuk için doldurduğu gözlem ve değerlendirme formlarına dayanmaktadır. Farklı bakış açılarının bir araya getirilmesi, atölye deneyiminin daha bütüncül bir şekilde anlaşılmasına yardımcı olmaktadır.

3.3.1. Katılımcı Gözünden Atölye Deneyimi

Tablo 4. Atölye Deneyiminin Katılımcı Gözünden Değerlendirilmesi (1-3 Ölçeği Ortalamaları) (Not: Analiz, atölye sonrası anketini yanıtlayan N=13 katılımcının verilerine dayanmaktadır.)

Değerlendirme İfadesi	Ortalama Puan
<i>Aldığım dersler hoşuma gitti.</i>	3.00
<i>Aldığım dersler eğlenceliydi.</i>	3.00
<i>Aldığım derslerde yeni şeyler öğrendim.</i>	3.00
<i>Aldığım dersler bu alana ilişkin ilgimi artırdı.</i>	3.00
<i>Aldığım dersler sırasında yeni arkadaşlar edindim.</i>	2.29
<i>Bu derslere tekrar katılmak isterim.</i>	3.00
<i>Bu dersleri arkadaşlarıma öneririm.</i>	2.92

Sınırlı veri setindeki en dikkat çekici gözlem, katılımcıların atölye deneyimine yönelik bildirimlerinin çoğunlukla pozitif olmasıdır. Katılımcıların atölyelerdeki derslerin içeriği, eğlencesi, öğreticiliği ve kişisel etkileri konusundaki görüşleri konusunda oldukça olumlu görüşlere sahipken sadece sosyal etkileşim konusunda (“Aldığım dersler sırasında yeni arkadaşlar edindim” 2.29/3.00) nötr bir yaklaşım bulunmaktadır. Bu durumun nedeni programın eksikliğinden ziyade 7-13 yaş gibi geniş ve karmaşık bir demografik yapısına sahip grubun kişisel ve sosyal tercihleri ile ilişkili olabilir.

Katılımcılar derslerden keyif aldıklarını, onları eğlenceli buldukları ve yeni şeyler öğrendiklerini oybirliğiyle belirtmişlerdir. Bu, eğitim içeriğinin ve sunum yönteminin katılımcı beklentilerini karşıladığını gösterir. Dahası derslerin, katılımcıların ilgili alanına yönelik merakını ve ilgisini artırmada olumlu dönütler aldığı görülmektedir. Bu deneyimi tekrarlama konusundaki isteklerinin en üst düzeyde olması ve atölyeyi arkadaşlarına önerebileceklerine ilişkin puanın yüksek olması programın sürdürülebilir bir etki yarattığı şeklinde yorumlanabilir.

3.3.2. Eğitimci Gözünden Öğrenci Gelişimi

Eğitmenlerin her bir çocuk için doldurduğu değerlendirme formları, gözlemlenen gelişime dair daha detaylı bir perspektif sunmaktadır. Bu gözlemler, çocukların kendi bildirimlerini tamamlayıcı niteliktedir.

Tablo 5. Eğitimcilerin Öğrenci Gelişimine İlişkin Gözlemleri (1-5 Ölçeği Ortalamaları) (Not: Analiz, N=15 öğrenci için doldurulan eğitimci formlarına dayanmaktadır.)

Gözlem Kriteri (Öğrencinin...)	Ortalama Puan
Atölye faaliyetlerinden genel olarak memnun kaldığı gözlemlendi.	4.67
Atölyeye etkin katılım sağladığı gözlemlendi.	4.40
Atölye boyunca takım çalışması becerilerini geliştirdiği gözlemlendi.	4.33
Kendini ifade etmede/becerilerinde artan yaratıcılık/beceri gösterdiği gözlemlendi.	4.27
Atölye sırasında akranlarıyla etkileşime girerek iş birliği yaptığı gözlemlendi.	4.27
Atölye boyunca yeteneklerine olan güveninin arttığı gözlemlendi.	4.27
İlgili konuda kayda değer ölçüde daha yetkin/bilgili hale geldiği gözlemlendi.	4.13

Eğitimci Gözünden Gelişim: Nitel Gözlemler:

Eğitimcilerin açık uçlu yorumları, atölyelerin potansiyel etkilerinin derinliğine dair nitel ipuçları sunmaktadır. Bu gözlemler, özellikle sosyal ve davranışsal alandaki bireysel değişimlere odaklanmaktadır:

• *Sosyal Uyum ve Önyargılar Üzerindeki Potansiyel Etki:* Eğitimci ifadeleri, atölyelerin çocukların sosyal önyargılarını ele almada bir potansiyel taşıdığını düşündürmektedir.

“Çocuk 1 isimli öğrencinin atölyeye başlarken kadın erkek eşitliği konusunda önyargıları vardı. Altı haftalık atölye sürecimizin sonunda öğrencimizdeki bu önyargılar kırıldı.” (Oyun Atölyesi Eğitimci)

• *Davranışsal Gelişim ve İş Birliği:* Başlangıçta uyum sorunları yaşayan bazı çocukların, süreç sonunda iş birliğine daha açık hale geldiği yönünde gözlemler mevcuttur.

“Çocuk 2 isimli öğrencinin atölye başlangıcında uyumsuz davranışlar sergilemesi, 6 haftalık atölye süresinin sonunda grup içinde iş birliği yapmaya... uygun hareket etmesi ile sonuçlanmıştır.” (Oyun Atölyesi Eğitimci)

• *Özgüven ve Kendini İfade Becerilerindeki Gelişim:* Atölyelerin, bazı çocukların özgüvenlerini artırmaları ve kendilerini daha rahat ifade etmeleri için bir platform sunduğu yönünde eğitimci gözlemleri bulunmaktadır.

“Çocuk 3 adlı öğrenci... daha içine kapanık ve sakin bir çocuk iken atölyemizin 6. haftasında kendini ifade etme becerileri ve özgüveni artmıştır.” (Oyun Atölyesi Eğitimci)

Atölye deneyiminin bu şekilde iki farklı perspektiften incelenmesi, programın süreç olarak başarısına işaret eden tutarlı bir tablo ortaya koymaktadır. Katılımcıların bildirdiği oldukça yüksek memnuniyet ve olumlu deneyim algısı, eğitmenlerin gözlemlediği somut beceri gelişimi, artan özgüven ve olumlu davranışsal değişimlerle örtüşmektedir. Özellikle eğitmenlerin nitel gözlemleri, atölyelerin beceri kazandırmanın ötesinde, çocukların sosyal uyum ve özgüven gibi alanlarda gelişimlerini destekleme potansiyeli taşıdığına işaret etmektedir.

3.4. Atölye Gözlemi ve Değerlendirmeleri

Anket verilerini tamamlamak ve atölye deneyiminin daha geniş bir resmini çizmek amacıyla, yarı yapılandırılmış gözlemlerden faydalanılmıştır. SosyalBen BEYEM ekibinin, çocukların dikkatlerinin dağılmaması ve faaliyetlerin doğal akışının bozulmaması adına gözlemcilerin de etkinliklere dahil olması talebi üzerine, proje ekibinden iki gözlemci öğrencilere “eğitmen/öğretmen” olarak tanıtılmıştır. Bu çerçevede, bir tür katılımcı gözlem yöntemi benimsenmiştir. Hatay BEYEM’de eş zamanlı yürütülen atölyeleri incelemek üzere görevlendirilen iki gözlemci, üçer günlük bir gözlem süreci yürütmüştür. Gözlem çalışması kapsamında, araştırmacılar tarafından daha önce hazırlanan ve gözlemcilerin takip etmesi adına oluşturulan Saha Gözlem Protokolü’nden yararlanılmıştır.

Gözlem Notları:

Hatay BEYEM atölyelerine yönelik gerçekleştirilen gözlemler, programın işleyişine, katılımcı dinamiklerine ve eğitmen yaklaşımlarına dair önemli nitel bulgular sunmaktadır.

• **Katılımcı Davranışları ve Akran Dinamikleri:** Çocukların, özellikle pratik ve deney odaklı etkinliklere (örn. İcat ve Spor atölyeleri) büyük bir istekle ve motive bir şekilde katıldıkları gözlemlenmiştir. Atölye süresince enerjilerinin ve keyiflerinin genel olarak yüksek olduğu görülmüştür. Bununla birlikte, özellikle daha serbest etkileşimlerin olduğu anlarda, akranlar arası iletişimde zorluklar yaşandığı tespit edilmiştir. Bazı katılımcılar arasında birbirine sataşma ve etkinlikleri sabote etme gibi olumsuz davranışlar gözlemlenmiş, eğitmenlerin bu durumları yönetmek için yoğun çaba sarf ettiği görülmüştür.

• **Eğitmen Yaklaşımları ve Profesyonel Uygulamalar:** Eğitmenlerin genel olarak destekleyici, motive edici ve çocukların fikirlerine değer veren bir yaklaşım benimsediği görülmüştür. Çocuklarla kurdukları iletişimde emir ve kurallar yerine karşılıklı anlayış ve anlaşma zeminini oluşturmaya çalıştıkları gözlemlenmiştir. Eğitmenlerin ve SosyalBen ekibinin her gün etkinlik öncesi ve sonrasında düzenli olarak toplanarak gün sonu değerlendirmesi yapmaları, karşılaşılan zorlukları ve çocukların bireysel ihtiyaçlarını görüştükleri profesyonel bir iç öğrenme mekanizması kurduklarını göstermektedir. Bu, programın kalitesini artırmaya yönelik son derece değerli bir uygulamadır.

- **Etkinlikler ve Hedeflenen Kazanımlar:** Gözlemlenen faaliyetlerin, SosyalBen Vakfı tarafından hazırlanan “Saha Kitapçığı”nda belirtilen hedeflenen kazanımlara büyük oranda uygunluk gösterdiği görülmüştür. Atölyelerde, bir kavram veya becerinin öğretilmesi amacıyla etkinlik temelli bir yöntemin benimsendiği ve bu yaklaşımın sahada başarıyla uygulandığı tespit edilmiştir.

BÖLÜM 4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, SosyalBen Vakfı Hatay BEYEM atölyeleri değerlendirme çalışması kapsamında elde edilen tüm bulgular bütüncül bir yaklaşımla sentezlenmekte, bu sentez üzerinden Vakfa yönelik stratejik, operasyonel ve metodolojik öneriler sunulmaktadır. Analiz sonuçları, atölyelerin mevcut durumunu anlamanın ötesinde, SosyalBen Vakfının gelecekteki programlarını güçlendirmesi için veriye dayalı bir yol haritası sunmaktadır.

Programın Temel Gücünün Korunması ve Geliştirilmesi: Değerlendirme bulgularının da işaret ettiği üzere, atölyelerin en ayırt edici başarısı, çocuklara sunulan pozitif, destekleyici ve katılıma teşvik eden öğrenme ortamıdır. Çocukların kendilerini yargılanma korkusu olmadan ifade edebildikleri bu atmosfer, gelecekteki tüm program tasarımlarının merkezinde kalmaya devam etmesi kritik önem taşımaktadır.

Katılımcı Devamlılığının Desteklenmesi: SosyalBen Beceri ve Yetenek Merkezi eğitim modeli, çevrenin sosyo-kültürel ve sosyo-ekonomik yapısını göz önünde bulundurarak hazırlanmış olup her çocuğun katılamadığı günlerin ardından atölyelere yeniden adapte olabilmesine ve farklı atölye çalışmalarına çeşitli dönemlerde katılım sağlamasına imkan sağlayacak şekilde oluşturulmuştur. Bu eğitim modeli çatısında, tek bir dönem merceğinde gerçekleştirilen çalışmalar, pilot niteliğinde kalmaktadır.

Sunulan bulgular ve öneriler birlikte değerlendirildiğinde, programın sürdürülebilir başarısı için kritik unsurlardan birinin çocukların atölye programlarına katılımında sürekliliğinin sağlanması olduğu görülmektedir. Kısıtlı örnekleme rağmen atölyelere daha fazla gün katılım gösteren çocukların, kendilerine olan güvenlerinde daha belirgin bir artış yaşama eğiliminde olduğuna dair bir bulgu elde edilmiştir.

Bu yapısal model çatısında öğrenme çıktılarının ve etkilerinin kapsamlı bir biçimde ölçümlenebilmesi adına çocukların farklı dönemlere yayılan düzenli katılımı temel alınarak değerlendirme çalışmalarının gerçekleştirilmesi programın bütüncül etkisini görünür kılmak adına önemli olacaktır.

Sosyal Etki Değerlendirme Süreçlerinin Sistemik Hale Getirilmesi:

Atölyelerin çocuklar üzerinde yarattığı gerçek etkiyi anlamak için sürekli ve çok boyutlu bir ölçüm mekanizması oluşturulmalıdır. Bu kapsamda SED önemli bir araç olarak ön plana çıkmaktadır. Uzman kuruluşlardan danışmanlık alınarak veya kurum içerisinde bu alanda uzmanlar yetiştirilerek SED süreci sistemik hale getirilebilir.

SosyalBen Vakfının Hatay BEYEM atölyeleri, deprem sonrası gibi zorlu bir bağlamda çocukların kişisel ve sosyal gelişimlerine katkıda bulunan son derece değerli bir programdır. Bu değerlendirme çalışması, atölyelerin mevcut başarılarını ve güçlü yönlerini teyit ederken potansiyelini daha da ileriye taşıyacak gelişim alanlarını yapıcı bir yaklaşımla ortaya koymayı amaçlamıştır.

Sunulan bulgular ve öneriler bütünüyle ele alındığında, programın sürdürülebilir başarısı için en kritik unsurun katılımcı devamlılığını sağlamak ve bu devamlılığın yaratacağı etkiyi sistemik veri toplama yöntemleriyle görünür kılmak olduğu açıktır. Önerilen iyileştirmelerin hayata geçirilmesinin, BEYEM atölyelerinin çocuklar üzerinde yarattığı olumlu etkiyi sürdürülebilir bir şekilde artıracığına ve bu değerli programı daha da güçlendireceğine inanılmaktadır.

EK – 1: SosyalBen Vakfı Hatay BEYEM Atölyeleri Anket Soruları**SosyalBen Vakfı - Öğitmenlerin Dolduracağı Soru Formu****Genel Bilgiler:**

- Adınız ve Soyadınız:
- Yaşınız:
- Eğitim Durumunuz:
- Mesleğiniz:
- Atölye süresince toplam kaç saat eğitim verdiniz?
- Anketin ilgili olduğu öğrencinin Adı-Soyadı:

Anket No:**Atölye Değerlendirmesi:**

Lütfen aşağıdaki ifadeleri değerlendiriniz ve her bir ifade için 1 (Kesinlikle Katılmıyorum) ile 5 (Kesinlikle Katılıyorum) arasında puan veriniz.

1. Öğrenci resim konusunda kayda değer ölçüde daha yetkin hale geldi.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)
2. Öğrenci farklı resim malzemelerinin (örneğin, fırçalar, boyalar, tuval vb.) kullanımını daha iyi anlar hale geldi.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)
3. Öğrenci temel resim kavramlarını (örneğin, renk teorisi, çizgi, doku, kompozisyon vb.) öğrendi.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)
4. Öğrenci farklı resim tekniklerini (kara kalem, pastel boya, sulu boya vb.) deneyimledi.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)

5. Öğrenci eserlerinde giderek artan yaratıcılık gösterdi.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)
6. Öğrencinin atölye boyunca resim yeteneklerine olan güveni arttı.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)
7. Öğrenci resim atölyesine etkin katılım sağladı.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)
8. Öğrenci atölye sırasında akranlarıyla etkileşime girerek iş birliği yaptı.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)
9. Öğrenci atölye faaliyetlerinden genel olarak memnun kaldı.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)
10. Öğrenci, atölye boyunca takım çalışması becerilerini geliştirdi.
 - 1 (Kesinlikle Katılmıyorum)
 - 2 (Katılmıyorum)
 - 3 (Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum)
 - 4 (Katılıyorum)
 - 5 (Kesinlikle Katılıyorum)

EK - 2 : Atölyelere Yönelik Anket Soruları

ATÖLYELERE YÖNELİK ANKET SORULARI			
OYUN ATÖLYESİ	SPOR ATÖLYESİ	RESİM ATÖLYESİ	İCAT ATÖLYESİ
İLGİ ALAKA	İLGİ ALAKA	İLGİ ALAKA	İLGİ ALAKA
Oyun oynamaktan hoşlanırım.	Spor yapmaktan hoşlanırım.	Resim yapmaktan hoşlanırım.	İcat/deney yapmaktan hoşlanırım.
Oyuna ilişkin yeteneklerimi geliştirmek isterim.	Spora ilişkin yeteneklerimi geliştirmek isterim.	Resme ilişkin yeteneklerimi geliştirmek isterim.	İcat/deneye ilişkin yeteneklerimi geliştirmek isterim.
DUYGU YÖNETİMİ	DUYGU YÖNETİMİ	DUYGU YÖNETİMİ	DUYGU YÖNETİMİ
Oyun oynarken duygularımı açıkça ifade edebilirim.	Spor yaparken duygularımı açıkça ifade edebilirim.	Resim yaparken duygularımı açıkça ifade edebilirim.	İcat/deney yaparken duygularımı açıkça ifade edebilirim.
Oyun oynarken duygularımı kontrol edebilirim.	Spor yaparken duygularımı kontrol edebilirim.	Resim yaparken duygularımı kontrol edebilirim.	İcat/deney yaparken duygularımı kontrol edebilirim.
ÇOCUK HAKLARI	ÇOCUK HAKLARI	ÇOCUK HAKLARI	ÇOCUK HAKLARI
Çocukların daha iyi korunması gerektiğini düşünüyorum.	Çocukların daha iyi korunması gerektiğini düşünüyorum.	Çocukların daha iyi korunması gerektiğini düşünüyorum.	Çocukların daha iyi korunması gerektiğini düşünüyorum.
Çocukların özel haklarının olduğunu düşünüyorum.	Çocukların özel haklarının olduğunu düşünüyorum.	Çocukların özel haklarının olduğunu düşünüyorum.	Çocukların özel haklarının olduğunu düşünüyorum.
EMPATİ GELİŞİMİ	EMPATİ GELİŞİMİ	EMPATİ GELİŞİMİ	EMPATİ GELİŞİMİ
Oyun oynarken arkadaşlarımdan duygularını önemserim.	Spor yaparken arkadaşlarımdan duygularını önemserim.	Resim yaparken arkadaşlarımdan duygularını önemserim.	İcat/deney yaparken arkadaşlarımdan duygularını önemserim.
Oyun oynarken arkadaşlarımdan fikirlerini dinlerim.	Spor yaparken arkadaşlarımdan fikirlerini dinlerim.	Resim yaparken arkadaşlarımdan fikirlerini dinlerim.	İcat/deney yaparken arkadaşlarımdan fikirlerini dinlerim.
ÖZGÜVEN GELİŞİMİ	ÖZGÜVEN GELİŞİMİ	ÖZGÜVEN GELİŞİMİ	ÖZGÜVEN GELİŞİMİ
Oyun konusunda kendime güvenirim.	Spor konusunda kendime güvenirim.	Resim yapma konusunda kendime güvenirim.	İcat/deney yapma konusunda kendime güvenirim.
İLETİŞİM BECERİLERİ	İLETİŞİM BECERİLERİ	İLETİŞİM BECERİLERİ	İLETİŞİM BECERİLERİ
Oyun oynarken arkadaşlarımla iyi iletişim kurabilirim.	Spor yaparken arkadaşlarımla iyi iletişim kurabilirim.	Resim yaparken arkadaşlarımla iyi iletişim kurabilirim.	İcat/deney yaparken arkadaşlarımla iyi iletişim kurabilirim.
Oyun oynarken birbirimize karşı saygılı olmalıyız.	Spor yaparken birbirimize karşı saygılı olmalıyız.	Resim yaparken birbirimize karşı saygılı olmalıyız.	İcat/deney yaparken birbirimize karşı saygılı olmalıyız.

TAKIM ÇALIŞMASI	TAKIM ÇALIŞMASI	TAKIM ÇALIŞMASI	TAKIM ÇALIŞMASI
Oyun oynarken takım çalışmasını tercih ederim.	Spor yaparken takım çalışmasını tercih ederim.	Resim yaparken takım çalışmasını tercih ederim.	İcat/deney yaparken takım çalışmasını tercih ederim.
GÖNÜLLÜLÜK	GÖNÜLLÜLÜK	GÖNÜLLÜLÜK	GÖNÜLLÜLÜK
İhtiyacı olan kişilere seveerek yardım ederim.	İhtiyacı olan kişilere seveerek yardım ederim.	İhtiyacı olan kişilere seveerek yardım ederim.	İhtiyacı olan kişilere seveerek yardım ederim.
HAYAL GÜCÜ GELİŞİMİ	HAYAL GÜCÜ GELİŞİMİ	HAYAL GÜCÜ GELİŞİMİ	HAYAL GÜCÜ GELİŞİMİ
Oyun oynarken hayal gücümü kullanırım.	Spor yaparken hayal gücümü kullanırım.	Resim yaparken hayal gücümü kullanırım.	Deney/ıcat yaparken hayalgücümü kullanırım.
Oyun oynarken yeni fikirleri uygulamayı severim.	Spor yaparken yeni fikirleri uygulamayı severim.	Resim yaparken yeni fikirleri uygulamayı severim.	Deney/ıcat yaparken yeni fikirleri uygulamayı severim.
ATÖLYELERE ÖZEL KAZANIMLAR			
Başarılı bir oyuncu olmak isterim.	Başarılı bir sporcu olmak isterim.	Başarılı bir ressam olmak isterim.	Başarılı bir mucit (deney/ıcat yapan) olmak isterim.
Dünyaca ünlü tiyatro/ sinema oyuncularından bazılarını tanırım.	Dünyaca ünlü sporcuların bazılarını tanırım.	Dünyaca ünlü ressamların bazılarını tanırım.	Dünyaca ünlü mucitlerin (deney/ıcat yapanların) bazılarını tanırım.
Engelli insanların günlük hayatta birçok zorlukla karşılaştığını biliyorum.	Engelli insanların günlük hayatta birçok zorlukla karşılaştığını biliyorum.	Engelli insanların günlük hayatta birçok zorlukla karşılaştığını biliyorum.	Engelli insanların günlük hayatta birçok zorlukla karşılaştığını biliyorum.
Kadın ve erkeğin eşit olduğunu düşünüyorum.	Kadın ve erkeğin eşit olduğunu düşünüyorum.	Kadın ve erkeğin eşit olduğunu düşünüyorum.	Kadın ve erkeğin eşit olduğunu düşünüyorum.
Bugüne kadar aşağıdaki faaliyetlerin hangilerinde yer aldın (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.) ○ Tiyatro oyunu ○ Okul müsamesesi ○ Başka insanların taklidini yapma ○ Arkadaşlarına hikayeler anlatma ○ Rol yapma (doktor, öğretmen, komutan gibi davranma) ○ Kukla gösterisi yapma ○ Diğer	Bugüne kadar aşağıdaki sporlardan hangilerini yaptın? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.) ○ Basketbol ○ Voleybol ○ Parkur Yarışı / Survivor Yarışı ○ Masa Tenisi ○ Futbol ○ Hentbol ○ Beyzbol ○ Badminton ○ Diğer (.....)	Bugüne kadar aşağıdaki araçların hangilerini kullanarak resim yaptın? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.) ○ Kara Kalem ○ Boya Kalemleri ○ Palet ○ Fırça ○ Tablet ○ Cep Telefonu ○ Bilgisayar ○ Diğer (.....)	Bugüne kadar aşağıdaki hangi nesneleri kullanarak deney yaptın? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.) ○ Sebze ○ Meyve ○ Pipet ○ Yumurta ○ Boya ○ Mum ○ Su ○ Yaprak ○ Diğer (.....)
	Spor yapmanın sağlığıma iyi geleceğini düşünürüm.		Bir şeyin nasıl oluştuğunu veya çalıştığını öğrenmek isterim.
	Ne sıklıkta spor yaparsın? (Lütfen sadece tek bir seçeneği işaretleyiniz.) ○ Hiç ○ Yılda birkaç kez ○ Ayda birkaç kez ○ Haftada birkaç kez ○ Her gün	Ne sıklıkta resim yaparsın? (Lütfen sadece tek bir seçeneği işaretleyiniz.) ○ Hiç ○ Yılda birkaç kez ○ Ayda birkaç kez ○ Haftada birkaç kez ○ Her gün"	

EK - 3: Saha Gözlem Protokolü

Atölye Bilgileri	
Atölye Adı	
Atölye Yönetmeni	
Atölye Süresi	
Toplam Katılımcı Sayısı	
Gözlemci/Gözlem Bilgileri	
Gözlemci Adı	
Gözlem Tarihi	
Gözlem Zamanı	
Gözlem Yeri	
1. Etkinlik veya Olay Bilgileri	
Etkinlik/Olay Adı	
Başlama Zamanı	
Bitiş Zamanı	
Yer	
Katılımcılar (Kimler, Sayı ve Demografik Bilgiler)	
Etkinlik/Olay Tanımı:	
Kullanılan Malzemeler ve Kaynaklar:	
Kolaylaştırıcı/Eğitmen:	
Etkinlik/Olay Amacı:	
Etkinlik/Olay Sonucu:	
2. Etkileşimler	
Etkileşim Türü: (Akranlar Arası, Katılımcı-Danışman, Grup Dinamikleri)	
Etkileşimin Doğası: (İşbirlikçi, Çatışma, Yarışma, Destekleyici, vb.)	
Gözlemcinin Yorumları:	

3. Davranış ve Katılım	
Genel Davranış: (Pozitif, Negatif, Nötr) (Değerlendirme Kıstası) (Örnekler)	
Gözlemlenen Belirli Davranışlar:	
Katılım Seviyesi: (Yüksek, Orta, Düşük) (Değerlendirme Kıstası)	
Kullanılan Davranış Yönetim Stratejileri:	
4. Ortam ve Mekân	
Fiziksel Ortam Tanımı: (Açık Hava, Kapalı Alan, Belirli Mekanlar)	
Ortamin/Tesislerin Durumu: (Temiz, Güvenli, İyi Bakımlı) (Açıkla)	
Atmosfer: (Misafirperver, Düzenli, Kaotik, vb.) (Açıkla)	
5. Sağlık ve Güvenlik	
Gözlemlenen Güvenlik Önlemleri:	
Olumsuz Olaylar veya Kazalar:	
Olumsuz Olaylara Yanıt:	
İlk Yardım Sağlanan Durumlar:	
6. Geri Bildirim ve Öneriler	
Katılımcıların Geri Bildirimleri:	
Danışmanlar/Personelin Geri Bildirimleri:	
Gözlemcinin İyileştirme Önerileri:	
Gözlemcinin İlave Notları (Açıklamalarla Birlikte)	
Ek Gözlemler:	
Sorular veya Endişeler:	
Genel İzlenim:	

ASBÜSİM

ANKARA SOSYAL BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL İNOVASYON MERKEZİ

SosyalBen®
Vakfı